

Mesilaspere bioloogia ja sellel tuginevad mesindusvõtted. Mesinduse terminoloogia

Kokkuvõtte loengust 17.jaanuaril 2009 Põltsamaa Mesinike Seltsi õppepäeval.

Lektor Jaak Riis, lektorileping PR-5-1.5-20

Mesinduspäev toimus Eesti mesindusprogrammi raames, mida toetab Euroopa Liit

Väga tähtis on tunda ja tarvitada mesindusalaseid mõisteid, ainult nii on võimalik üksteisest üheselt aru saada. See teadmine on kasuks ka mesinike erialase enesetäiendamise korral ja erinevate teabeallikate kasutamisel.

Tänapäeval enamlevinud mesindusvõtete ja -toodangu tutvustamisel kasutatavad mõisted on koondatud 2007. aastal brošüüri „Mesinduse oskussõnastik“, mille on välja andnud Eesti Mesinike Liit. Trükise väljaandmist toetas Euroopa Liit Eesti Mesindusprogrammi raames.

Esmasel kokkupuutel mesindusega on vajalik omale selgeks teha mesindusalane spetsiifiline sõnavara. Järgmine tähtis samm on põhjalikult tutvuda mesilaspere bioloogiaga sh. mesilasisenditega. Bioloogiat on vajalik tunda selleks, et mesilaspere hooldamise võtted põhinevad kõik mesilaspere bioloogial, mitte sellel, kuidas teised mesinikud teevad.

Tundes bioloogiat on võimalik teadlikult jälgida mesilaspere arengut ja õigeaegselt kasutada mesilasperes vajalikke hooldusvõtteid.

Mesilasisendite eripära teades on võimalik jälgida isendite käitumist tarus ja seostada seda mesilaspere arenguga. Õigeaegsetest hooldusvõtetest sõltub mesilaspere areng ja sellest omakorda on otseselt sõltuv toodang ja mesilasperede talvitumine. Talvitumine on periood, kus mesinik ei saa üldjuhul sekkuda ja aidata meie kliimas pikka talveperioodi üle elada (ca 6 kuud).

Lisaks mesilasisendite ja kogu pere arengu jälgimisele on vajalik teada ja tunda kärjekannude eripära. Erinevad isendid arenevad erinevates kärjekannudes ja mesilaste tegevus erinevate kärjekannude ehitamisel annab märku pere arenguetaapist. Näiteks lesekanade massiline ehitamine ja seejärel emakupualgmete ehitamine viitab sülemlemistungi ilmumisele mesilasperes.

Mesilasisendite tunnused ja tähtsus ning kärjekannude eripära ja kärjepõhja vajalikkus on toodud slaididel.

Mõned näited: mesilasisendite arenguperioodid on erinevad – vajalik teadmine mesilasema väljavahetamisel, mesilaspere arengu toetamisel.

Mesilaste väline kehaehitus – värvuse järgi on võimalik määrata rassi, tiibade jälgimisel tuvastada varroatoosi tagajärjel tekkinud kahjustusi. Teades, et hingamisavad asuvad seljaloogetel on võimalik teadvustada võimalike mürkide kiiret mõju, samuti mesilaspere ja mesilasema lämbumisohtu.

Teades seedeelundeid, on võimalik seletada nektari liikumist mee valmistamiseks ja mesilaste enda toiduks. Siseelundkonna tundmine võimaldab teadvustada talvesöödaks jäetava mee kvaliteedi tähtsust.

Talvekobara olemust teades on võimalik aimata kobara käitumist, tulenevalt ilmastiku tingimustest ja suurtest temperatuuri kõikumistest. Seda teadmist saab rakendada sügisel mesilasperede koondamisel ja talveks ettevalmistamisel.

Kõik mesindusvõtted põhinevad mesilaspere bioloogial ja seda on vajalik teada ning omandatud teadmisis rakendada mesilasperede hooldamisel.

Kokkuvõtte koostas: Jaak Riis